

OECD *Multilingual Summaries* Government at a Glance 2013

Summary in Swedish

Read the full book on: [10.1787/gov_glance-2013-en](https://doi.org/10.1787/gov_glance-2013-en)

Statsförvaltning: OECD-översikt 2013

Sammanfattning på svenska

Finanskrisen och dess efterskörd har föranlett många OECD-länders regeringar att genomföra strukturanpassningsplaner för att återställa sina offentliga finansers hälsa. Förtroendet för regeringarna har dock sjunkit avsevärt allteftersom medborgarnas stigande förväntningar har varit svåra att tillgodose med statens begränsade resurser. Mellan 2007 och 2012 backade förtroendet för de nationella regeringarna från 45 till 40 % i genomsnitt, vilket gör det svårt för ländernas myndigheter att mobilisera stöd för nödvändiga reformer.

Ett nytt förhållningssätt med avseende på den offentliga förvaltningen behövs, om regeringarna ska kunna tillgodose medborgarnas förväntningar med de begränsade tillgängliga medlen. Tillvägagångssättet bör baseras på framtagning av strategisk kapacitet, starka institutioner, effektiva instrument och processer samt tydliga, mätbara resultat. De indikatorer som redovisas i 2013 års översikt om statsförvaltningen (Government at a Glance 2013) visar hur långt OECD-länderna har kommit på vägen mot detta strategiska tillstånd.

Viktigare undersökningsresultat

- **Problemen med de offentliga finanserna kvarstår trots de betydande satsningar som länderna har gjort för att återställa sin finansiella hälsa.** OECD har tagit fram beräkningar av förbättringar av de underliggande primära balanseringar som skulle behövas för att reducera bruttostatsskulden till 60 % av BNP senast 2030. I OECD:s medlemsländer skulle det i genomsnitt behövas en ökning med ca 3 % av BNP-potentialen från 2012 års skatteposition. Åtskilliga OECD-länder fortsätter emellertid att brottas med stigande statsskuldskvoter i förhållande till BNP, med statliga utgifter som i genomsnitt överstiger 2011 års intäkter. Detta berodde delvis på kostnaderna för stimulanspaketet och stagnerande inkomster på grund av krisen, liksom på stigande kostnader relaterade till befolkningens åldrande.
- **Länderna har infört nya budgetrutiner och instiftat ledningsinstitutioner.** Förändringar i den globala ekonomiska grundstrukturen, som blev nödvändiga när existerande mekanismer visade sig inotillräckliga för att upprätthålla skattefinansiell disciplin, har föranlett länderna att finslipa sina nuvarande verktyg och införa nya strategier. Så t.ex. har 97 % av OECD-länderna nyligen börjat tillämpa nya skattebestämmelser, och det genomsnittliga antalet bestämmelser per land har ökat. Mellan 2009 och 2013 inrättade åtta länder oberoende finansiella institutioner för att främja finansiell disciplin, generera ekonomisk information och säkerställa att resurserna sätts in där de kommer att göra störst nytta.
- **Sysselsättningen i den offentliga sektorn tenderar att vara långsiktigt stabil.** Sysselsättningen i den allmänna statsförvaltningen förblev tämligen oförändrad mellan 2001 och 2011, vid knappt 16% av den sammanlagda förvärvsarbetsbefolkningen. Denna siffra är relativt låg i förhållande till de genomsnittliga statliga utgifterna, vilka representerade 45,4 % av BNP 2011, något som visar outsourcingens viktiga roll. Trots att flera OECD-länder har tillkännagett anställningsstopp och personalminskningar inom ramen för deras finansiella konsolideringsplaner, är mer betydande personalminskningar i den offentliga sektorn svåra att vidmakthålla i det långa loppet, då medborgarnas behov gör att den hela tiden växer.
- **Ytterligare mekanismer behövs för att fylla igen den offentliga sektorns könslyfta** Regeringarna har vidtagit en rad olika åtgärder för att garantera lika möjligheter för kvinnliga och manliga statsanställda, t.ex. introduktion av rekryterings- och befördringsmål samt åtgärder för att underlätta bättre balans mellan arbete och liv. Data visar dock att kvinnor innehar 50 % (i vissa fall inemot 90 %) av sekreterarbefattningarna, men att de är mycket sämre representerade i mer överordnade befattningar. Till de åtgärder för att korrigera sådana olikheter hör exempelvis jämlikhetspositiv budgetering (GRB: gender responsive budgeting), varigenom att genusperspektiv beaktas på alla stadier av budgetprocessen. Dess syfte är att undvika "genusblint" spenderande och att göra regeringarnas program effektivare genom kartläggning av genusmässigt oproportionella konsekvenser av budgetallokeringarna. Dock har mindre än hälften av OECD-länderna infört jämlikhetspositiv budgetering.
- **Länderna använder offentlig upphandling på ett mer strategiskt sätt.** Många OECD-länder använder innovativa upphandlingsverktyg i skalekonomiskt syfte (94 % använder ramavtal, t.ex.) genom att omstrukturera sin upphandlingsorganisation, samordna sina inköp och använda datateknik i upphandlingsprocesserna (97 % använder ett nationellt elektroniskt upphandlingssystem vid anbudsinfördan). Dessutom använder många OECD-medlemsländer sina upphandlingspolicies inte bara för att generera värde för pengarna, utan också för att försöka uppnå andra policyfastställda mål, exempelvis nytänkande, bärkraftig tillväxt (73 % främjar grön upphandling), små och medelstora företag (70 % gynnar anlitande av små och medelstora företag) och "en jämn spelplan" för att kunna utnyttja ekonomiska vinstchanser.
- **Redovisning av beslutsfattares tillgångar och privatekonomiska intressen är alltjämt ett viktigt verktyg för hantering av intressekonflikter.** Nästan alla länder kräver att politiska beslutsfattare offentliggör sina tillgångar och inkomstkällor. Dock är det få länder som kräver att de redovisar tidigare anställningar och ansvarsförbindelser.
- **Öppna statsförvaltningsdata (OGD) får allt större betydelse som styrverktyg.** Drygt hälften av OECD-länderna har en nationell strategi för att tillhandahålla öppna statsförvaltningsdata åt medborgarna; 16 % anger att det existerar separata strategier på detta område för fackministerierna och 28 % att har strategier på både nationell nivå och lägre nivåer. Endast 4 % av medlemsländerna saknar strategier för öppna statsförvaltningsdata. Det allra angelägnaste med avseende på öppna statsförvaltningsdata är bl.a. transparens och öppenhet, volymökning för den privata sektorns företag samt skapandet av nya företag. Öppna statsförvaltningsdatas potential att förbättra utförandet av tjänster är därtill något som länderna väl förstår; deras möjliga effekt på

medborgarnas engagemang i den offentliga debatten och beslutsprocessen förekommer inte bland de mest prioriterade uppgifterna.

- **Medborgarna har större förtroende för de offentliga myndighetsorgan som de utnyttjar än för det abstrakta begreppet "nationell regering".** Trots minskande förtroende för "regeringen" uppger sig medborgarna vara nöjda med den av de offentliga organen tillhandahållna servicen. Så t.ex. uppgav i genomsnitt 72% sig ha förtroende för sin lokala offentliga tjänst. Nästan samma procenttal ansåg sig vara nöjda med kvalitetsvårdens tillgänglighet, och 66 % var nöjda med utbildningssystemet och skolorna på hemorten. Nöjdhetsnivåerna var fortsatt tämligen stabila, genomsnittligt, under och omedelbart efter den globala finanskrisen.
- **OECD-ländernas regeringar är allt angelägnare att leverera offentliga varor och tjänster av hög kvalitet till en bred krets av medborgare.** Många länder håller på att införa standarder för tjänsteutförande och rutiner för dessas genomförande, för att mäta och att involvera medborgarnas reaktioner i processen. För första gången görs i denna översikt av statsförvaltningen en fyrdimensionell jämförelse

© OECD

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop

Närmare upplysningar lämnas av OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, F-75116

Paris, Frankrike

Besök vår webbplats www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2013), *Government at a Glance 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/gov_glance-2013-en